

DE NOORD-BRABANDER

Staat- en Letterkundig Dagblad.

ABONNEMENTS-PRIJS

Voor de Stad. / 12.
Franco per post. n 14.

BIJGEE VERON QUID VETAT?

HBRATIUS.

ADVERTENTIEN

25 cents de regel

Behalve 35 cents zegel

(Verschijnende drie malen in de week. Dinsdag, Donderdag en Zaterdag)

het dagblad *Diario de Roma* wordt het volgende ontleend:

Dingsdag den 18 maart hebben de koning en de koningin van Napels, de graaf en de gravin van Aquila en de graaf van Tapani zich begeven naar het Vaticaan, om een bezoek af te leggen bij Zijne Heiligheid, die hen met eene vaderlijke minzaamheid heeft ontvangen.

Denzelfden dag is de koningin Maria Isabella, moeder van den koning der beide Siciliën, te Rome aangekomen.

H. H. M. als ook de zoo even genoemde leden der koninklijke familie hebben met de meeste stichting al de plegtigheden der Goede Week bijgewoond.

Deze verhevens en treffende ceremoniën zijn volgens gewoonte 's woensdags begonnen met het gezang *Miserere* in de Sixtijnse kapel.

Op Watten, Dondersdag heeft de Paus, na de solennelle mis, welke door den kardinaal Micara, deken van het H. collegie, gezongen werd, bijgewoond te hebben, het H. Sacrament in processie overgebracht van de Sixtijnse naar de Paulus kapel, welke zoo uitmuntend ingericht is om te dienen tot graf, waarin het Heilig der Heiligen, de heilige gouden urn besloten, ter aanbidding der geloofigen wordt neergelegd. Zijne Heiligheid heeft zich vervolgens, gevolgd door de kardinalen en door geheel het hof, begeven naar het groot balkon van het Vaticaan en van daar den Opperherderlijken zegen gegeven aan de ontzettende op het plein neergeknielde menigte, aan de geheele stad en aan de gansche wereld, *urbi et orbi*. De treffende plegtigheid der voetwassing werd daarop in de basiliek van St. Pieter door den Paus verrigt aan dertien priesters van verschillende natiën, voorstellende de apostelen. Tegen een ure namen dezelfde priesters plaats aan eene voor die gelegenheid in een der groote zalen van het Vaticaan opgerigte tafel en werden door den Opperherder, volgens het oud en vroem gebruik zijner doorluchtige voorgangers, met eigen handen bediend.

Anderszins, gedurende de officiën van Goeden Vrijdag, hield paus Pelandroni, van de orde der Minderbroeders, eene weisprekende Latijnsche redevoering, over het Lijden van den goddelijken Verlosser, welke opgevoerd werd door eene dier verhevene ceremoniën, bij welke men onmogelijk te genwoordig kan zijn, zonder diep te ontroeren: eene oerernie, van een tevens zoo ernstig als aandoenlijk karakter, dat zij dikwerf aan den hardvochtigste en versteendste tranen ontlokt; het is de seremonie van de aanbidding van het heilig Kruis door den Paus, die, van al de teekenen zijner hooge waardigheid ontdaan, alleen vooruit treedt, drie malen neerknielt en met een gevoel van zichtbaar geloof het kenmerk der zaligheid omhelst; eerst volgens door de kardinalen, door de patriarchen, door de aartsbisdommen en bisdommen, die, twee aan twee, die plegtige kruisverering verrigten, terwijl de stemmen der zangers op eenen toon van heilige en onbeschrijflijke droefheid de

weelgaten van den gekruisden Calvarijer, behalen.

AMERICA.

Men zegt dat het Engelsch cabinet aan de regering van Texas diplomatieke voorstellen gedaan heeft, bij welke het zich verbindt, om Texas niet meer wegens de afschaffing der slaverij te bemoeijelijken, indien deze staat afziet van deszelfs vereeniging met het Amarioansch staten-verbond.

Het regtsgeeding van Santa Anna, ex-president van Mexico, welke van hoog verraad is beschuldigd, zal voor het congres behandeld worden. De aanklagt bevat de 6 volgende punten: 1° dat hij heeft getracht de constitutie om ver te wippen en zich tot keizer te verheffen; 2° dat hij een ongrondwettig gezag uitgeoefend heeft, 3° dat hij zich heeft schuldig gemaakt aan geldafpersing, door de fondsen van het gouvernement tot zijn eigen gebruik aan te wenden; 4° dat hij de krigsbeginselen te Puebla heeft geschonden, door de stad te beschieten en Mexicaansche burgers te doden, terwijl de vijandelikheden hadden opgehouden; 5° dat hij de schatkist heeft geplunderd en 6° dat hij heeft geweigerd het aan hem ontropen hevelbeheerschap neder te leggen, waardoor hij zich wederzijdig aan het gouvernement heeft betoond.

Santa Anna voert tot zijne verdediging aan, dat de constitutie hem eene onbepaalde magt gaf, waarvan hij als constitutioneel president heeft gebruik gemaakt, dat het tegenwoordig gouvernement ongrondwettig is en dat al de leden van hetzelfde overweldigers zijn.

ZWITSERLAND.

Het Parijsch dagblad *le Constitutionnel* deelt op eene eenigzins officiële wijze mede, dat de beweging der vrij-corpsen, welke in den nacht van 26 op 27 maart moest plaats hebben, eenige dagen uitgesteld is.

— Van een' anderen kant leest men ten aanzien der zaken van Zwitserland in *la Presse*:

Op het oogenblik ontvangen wij het antwoord van den heer Mousson, voorzitter van den landdag, op de dépêche van den heer Guizot. Dit antwoord is laconiek; het bepaalt zich 1° tot het constateren van den kwaden indruk, welchen de taal van den minister van buitenlandsche zaken in Zwitserland heeft gemaakt, en 2° tot het betoogen van het recht des Zwitserschen Bonds, om zonder controle zijne inwendige aangelegenheden te regelen.

Volgens de jongste berigten uit Argau zou, tegen alle verwachting, de regering van het canton Argau de ontbinding der vrij-corpsen bevelen hebben. De hoofden der corpsen hadden geweigerd aan dit bevel te gehoorzamen, en het was te vreesen, dat het bewind van Argau, hetwelk tot nog toe openlijk de regeringsoverheid begunstigd heeft, thans niet bij magte zou zijn om ze te bedwingen.

— In eene aan het *Journal des Dèbats* gerigte correspondentie wordt gezegd, dat de vrij-corpsen

... hebben gestreeft, en dat de vrij-corpsen ... gesehit ... Het algemeen gerucht was dat Lucern den 30 zou saigevoert worden.

DUITSCHLAND.

Den 25 augustus aanstaande zal de koning van Beieren het palus, hetwelk hij te Munchen hetsluitend voor de tentoonstelling van kunstwerken heeft doen oprigten, voor de eerste maal openen. Eene algemeene uitmoediging zal eerstdaags door den koning gezonden worden aan alle kunstenaars in Europa, ten einde hen in staat te stellen tot het hujds inzenden van hunne kunststukken.

— De onderstaande berigten nopens den stand van den Rijn zijn ontleend aan de *Elberfelder en Dusseldorfer Belegungen*. Zo liden aldus:

DUSSELDORP, 30 maart. De wateren van den Rijn zijn nog gedurig wassende; door het bezwijkten van eene dam op den linker oever bij Heerdt, hetwelk te middernacht plaats vond, verkregen wij het water, dat nacht, een slocht van weinige uren, en op dit oogenblik overschreden zij reeds de buitengewone hoogte, die zij in het voorbijaand jaar bereikt hadden. De Alcestrat is hier nog de eenige, die de verbinding der verscheidene wijken is stand houdt; verreweg het grootste gedeelte der stad staat onder water; zelfs een aanzienlijk gedeelte van het hofpark is overstromd. De dorpen op den tegenover gelegen Rijn-oever steken de hoofden als eilanden in den stroom omhoog, die zich tot aan de wallen van Neuss uitstrekt.

EMMERIK, 27 maart. Het Rijnwater staat bijna overal gelijk met de dijken, en geeft aan de geheele landstreek het aanzien van een meer. Daar de vloed nog gedurig wassende is, moet men vreeszen, dat ook het over de dijken benedenrommelen en de communicatiën tusschen enkele plaatsen afbreken zal.

GERMELINGHAUSEN, 30 maart. Gisteren werd door hooggezwollen vloedden des Rijn's hard geleieterd. Gisteren voor den middag stonden de meeste huizen van het beneden-dorp in het water, zoodat derzelver bewoners uit de lagere verdiepingen naar de zolders de wijk moesten nemen. De stormwind hielde verschrikkelijk tot in den nacht, en zweefte de golfen dermate, dat men voor het instorten der huizen begon te vreeszen. De weg naar het beneden-dorp, langs de plaats van Groote, die in maart 1844 door de overstromingen des Rijn's gelidde, en door de aan de gemeente in den voorbijaand zomer met vele moeite en kosten hersteld was geworden, werd gisteren op nieuw door de vloedvoertgeleed, waardoor bijna alle communicatiën van het beneden-dorp met het beneden-dorp afbroken is, en nog slechts een middel van voortgaan en door het overkruisen van muren eenigzins onderhouden worden. Het water wies gedurig en

stond heden ochtend! Was in omstreken vijftig huizen en in aanraking was het zelfs tot aan de daken gedrongen. De kerk, de pastorij en de school staan mede in het water. Op die pogen bleef 's avonds ten 8 ure het water nog altijd klimmende. De hemel over uitkond!

ENGLAND.

In Ierland worden voor het verwacht bezoek der koningin bereid de grootste voorbereidselen gemaakt. De hoofdkerk te Dublin wordt prachtig versierd, zullende H. M., even als dit door koning George IV, tijdens zijne reis naar Ierland, gedaan is, in die kerk een kapittel der St. Patricks-vrede houden.

— Te Blackwall bij Londen is een gedeelte der fabriek van de heeren Ditchburn en Mars gesloot en acht werklieden zijn onder het puin begraven.

— Een nieuwe expeditie naar de rivier de Niger schijnt beraamd en het noodige daartoe reeds grootendeels voorbereid te wezen. De daartoe vereischte inschrijvingen zijn grootendeels te Londen en Liverpool bijeengebragt. Kapitein J. Becroft, die den togt reeds driemaal mede maakte, zal aan het hoofd der expeditie staan, en het grootst gedeelte der equipage uit Africanen zijn zamengesteld, naardien bij de vroegere proefnemingen gebleken is dat weinige Europeanen het klimaat kunnen verduren.

SPANJE.

Een Madridsch dagblad *El Globo* deelt de inlichtensneming mede van zeven en twintig personen, die, volgens dat blad, beschuldigd worden van aan een Esparterisch complot te hebben deel genomen.

FRANKRIJK.

Volgens de berigten uit Parijs van 31 maart, zou de kamer van afgevaardigden zich den 2 of 3 april in hare afdeelingen met het onderzoek van het ministerieel voorstel omtrent de wapening van de vestingwerken der hoofdstad beginnen bezig te houden. Dit voorstel ontmoet steeds veel tegenspraak. Men acht het niet oamogelijk, dat als het verworpen wordt, de minister Guizot die gelegenheid te baat zal nemen, om zich uit het ministerie te verwijderen, hetgeen dan ongetwijfeld de ontbinding van geheel dat bestuur zou na zich slepen. Onder de bedenkingen, die men tegen het plan, zoodanig als het door den maarschalk Soult is voorgedragen, inbrengt, behoort ook, dat zoo de wapening van werken, die zulke ontzettende geldsommen gekost hebben en thans bijna voltooid zijn, wezenlijk noodig is, met de 17,750,000 duizend francs, die door de ministers worden aangevraagd, slechts zeer gedeeltelijk in de behoefte zal kunnen worden voorzien. Dit blijkt uit de ministerieele voordragt zelve, die bij het ontwerp gevoegd is. De regering gaat daarbij uit van het denkbeeld, dat al ten minste de afzonderlijke forten, op den voet van gewone vestingen in tijd van vrede, van kanonnen en werpgeschut behoeven te worden voorzien, maar dat slechts eene zeer gedeeltelijke wapening van den buitenwal der hoofdstad noodig is, daar het toch niet verwacht kan worden, dat eenige vijand ooit met meer dan 300 stukken geschut den buitenwal zou kunnen aantasten. Men heeft daarom voorgesteld, om slechts zoo veel stukken voor de wapening der bastions van dien buitenwal bijeen te brengen, als noodig zijn, om altijd met een meerder getal dan dat van 300 den vooronderstelden aanval te kunnen afkeeren.

Ook willen de ministers dat er 20 veldbatterijen van kanonnen en mortieren worden gereed gemaakt, om bij nitvallen tot verdediging van Ajdelske vestingen ook in de laatste tijdperken seuer belegen gebruikt te worden. Tot bezuiniging zouden de vervaardigen stukken geschut oereendeels van ijzer worden gegoten en ook een voorraad kogels en buskruid worden bijeengebragt, die

veel geringer is, dan men gewoonlijk in vestingen, naar verhouding van de daarin aanwezige stukken geschut heeft. Uit deze gezegden zelve neemt een der Parijsche dagbladen aanleiding tot een berekening, welke het ver voor eene volledige wapening van de vestingwerken der hoofdstad noodig zou zijn. Het komt daarbij, dat de slootomdat men daarvoor het ontzettend aantal van 3,740 vuurmonden en een voorraad van 2,244,000 kogels en van 25 miljoen kilogrammes buskruid zou behoeven. Natuurlijk zouden de 11 of 18 miljoen francs, die thans zijn aangevraagd, slechts een klein gedeelte der kosten van zulk eene voorbeeldooze wapening kunnen bestrijden.

— Men merkt op dat tegenwoordig een groot aantal hoofden der legitimistische partij te Parijs aanwezig is en dagelijks talrijke bijeenkomsten houdt. Men meent dat er sprake is van eene nieuwe reis van den hertog van Bordeaux, maar weet nog niet naar welk deel van Europa.

— Tusschen de Engelsche en Fransche werklieden, die aan den spoorweg van Rouaan naar Havre bezig zijn, is dezer dagen een ernstige twist gerezen, zoodat de overheid veel moeite gehad heeft om de orde weder te herstellen.

BELGIË.

Den 31 maart, tegen een ure na den middag, barstte een hevige brand uit in het hotel van het provinciaal gouvernement te Luik.

Het is op de zolders van het gebouw, welke met eene verbazende hoeveelheid papieren opgevuld zijn, dat de brand begonnen is. Door welke oorzaak? Dit weet men niet.

De vlam verspreidde zich oogenblikkelijk over de gansche uitgestrektheid der zolders; alles stond reeds in vuur, toen de geëmployeerden, die op de benedenste verdiepingen van het gebouw werken van den brand nog geheel onkundig waren.

Doch weldra vertoonden de vlammen zich van buiten, en hevige wind wakkerde derzelve vernielende werking aan, dreef ze naar de wijke St. Hubert en bedreigde die met eene algeheele verwoesting.

Het versterktelijk nieuws liep nu weldra door de gansche stad, de bevolking en het garnizoen stroomden in massa naar het tooneel van den brand.

Maar reeds van den beginne af had de vlam zulk eene mate van hevigheid gekregen, dat men geredelijk begreep, dat het onmogelijk zou zijn, om het gebouw, dat zij aangetast had, te redden.

Om half twee ure lood het hotel van het provinciaal gouvernement het ontzettendst schouwspel aan.

Eerst tusschen vier en vijf ure begon men den brand meester te worden en verkreeg men de gegronde hoop dat hij zich niet aan de naburige huizen zou mededeelen.

Tegen den avond was alle gevaar geweken. Gedurende den nacht en den volgenden dag sloeg van tijd tot tijd een zwarte rookuit het puin en vertoonde zich nu en dan eenige vlam, die echter oogenblikkelijk door de pompiers geblascht werd.

Een aantal personen hebben min of meer gevaarlijke wonden bekomen, hoofdzakelijk ten gevolge van het neervallen eene schoorsteens en van het instorten eener zoldering.

Het afgebrand gebouw was een oud klooster, thans het eigendom van den Staat en was met deszelfs ameublement bij de *Compagnie der Scheide* verzekerd voor eene som van honderd drie en vijftig duizend francs.

NEDERLAND.

'S BOSCH, 4 april. Een groot gedeelte onder stad staat onder water; de was houdt steeds aan, ook de Rijn en de Waal waren, volgens de jongste alhier ontvangen berigten, wassende.

Te Grave was de Maas in de laatste 24 uren 120 strepen gevallen.

'S HAGE, 2 april. Uit de heden ontvangen berichten blijkt, dat de was van het water gisteren allerwegen nog aanhield, en dat de dijken op vele plaatsen bij de laatste stormen door golfslag mede hadden. Bij den aankomenden was de waterstand van den Rijn bij Lienden in Engen zorgelijk en ging men met inspanning van alle krachten voort, noodige middelen tot versterking daarvan te werk te stellen. (St. Ct.)

NIJMEGEN, 31 maart. De waterstand is tot zoodanige hoogte gedreven, dat de rixier op versohillende plaatsen reeds buiten hare oevers is getreden. De Ooyache polder is, niettegenstaande de sluzen gesloten zijn, aan het onderloopen, hebbende zich het water over den dijk eenen weg gebaad. De berigten van boven zijn onrustbarend; volgens het laatst bericht had men te Keulen 34 voet water, en was de nood op de nabijliggende plaatsen ten hoogste zorgwekkend.

UTRECHT, 2 april. Door den fungerenden hoofd-ingenieur van den waterstaat, L. J. A. van der Kun, is verslag uitgebragt, wegens het beheer over den aanleg en de exploitatie van den Rijnspoorweg gedurende 1844. Daaruit blijkt, dat in den loop van gemaakt jaar de aardebaan tot Arnhem geheel voltooid is; de weg van Amsterdam tot Utrecht was den 28 december 1843 opengesteld; van Utrecht tot Driebergen den 17 juli 1844, en van daar tot de Klomp den 15 maart 1845. Er zijn tot het aanleggen van den weg 2,546,000 kubieken moeten verwerkt worden, welke, door groote krachtinspanning met waggons over hulpsporen, tot aanzienlijke afstanden van 2,000 a 3,000 ellen zijn vervoerd. De kosten tot aanleg van den geheelen weg zullen per strekkende el f 100,00 bedragen, hetwelk in vergelijking met andere spoorwegen, in België, Frankrijk en Duitschland, vrij matig is, daar er belangrijke doorgravingen gedaan moesten worden; in België bedroegen de onkosten per strekkende el f 172, in Frankrijk f 172 en op staaltracé spoorwegen in Duitschland f 100,367 f 107,727, f 199, zelfs een enkele f 320.

Gedurende 1844 hebben 2440 gewone treinen, gemiddeld bestaande uit 7 a 8 rijtuigen, 93,464 ned. mijlen afgelegd, en zijn vervoerd 294,727 reizigers, 2,220,089 goederen, 5 paarden en 37 rijtuigen; het vervoer van koopmansgoederen is eerst 16 december 1844 in werking gekomen. De ontvangsten bedroegen te zamen f 299,386,951 (de ontvangst van januari en februari van dit jaar f 39,751,36, hetwelk eene aanzienlijke aanwinst oplevert, in vergelijking dierzelfde maanden in 1844). De opbrengst per ned. mijl kan dus op f 7,392 gerekend worden, of, indien de spoorweg tot Arnhem zal voltooid zijn, op nog grooter bedrag, hetwelk dan gelijk zal staan met de opbrengst van den Hollandschen spoorweg, zijnde f 9,660 per ned. mijl, met die der Belgische spoorwegen.

De kosten van exploitatie van Amsterdam tot Driebergen, hebben bedragen f 156,959,101, dus ruim 52 ten honderd der bruto ontvangsten, gelijk staande met die in België; hetwelk f 3,875 per ned. mijl geeft, zijnde veel geringer dan op de Belgische spoorwegen, waar het in 1841 f 6,300 en in 1842 f 4,800 per mijl bedroeg.

De vruchtbaarheid der treinen is van 22-33 Nederlandsche mijlen per uur, gelijk aan die van den Hollandschen spoorweg en die der Belgische. Ongelukken zijn er niet gebeurd, alleen zijn een wachter en een conducteur, slagtoffers van hunne onvoorzigtigheid geweest. De vervaardiging van coke geschiedt thans in drie ovens bij Utrecht, welke gedurende de laatste maanden 6,000 mudden zullen opleveren, en ruim 9 centen per mud te staan komen, gemiddeld worden ruim 13 Ned. ponden per mijl gebruikt.

Bij den spoorweg zijn voorhanden 6 locomotieven die in Engeland, en 4 die in Nederland vervaardigd zijn (3 zijn nog bij de fabrikanter Paul van Vriessingen en Dada van Heel in aanmaak), benevens 14 rijtuigen van de 1ste, 16 van de 2de, 18 van de 3de klasse, 7 bagage-, 20 goederen-, 5 paarden-, 5 rep- en 6 rijtuigwaggons.

VLISSINGEN, 1 april. Niettegenstaande de vele voorbeelden en aanhoudende waarschuwing der dagbladen tegen het alleen laten van jonge kinderen, hebben wij thans weder het treurig berigt mede te deelen, dat ook alhier een kind van 5 jaren, door zijne moeder met nog twee andere kinderen in het vertrek alleen gelaten, door het spelen met eene brandende kaars, doodelijk gebrand is geworden, zoodat de moeder bij hare terugkomst slechts het deerlijk verminkt lijkje van haar kind wedervond.

In de laatst ontvangen Javasche Couranten eest men onder anderen:

Op het berigt dat een Engelsch schip op de Karang Oedjong tusschen Woelongan en Berou op de oostkust van Borneo was vast en in brand geraakt en dat de equipage, bestaande uit zes Engelschen en eenige Bengalezen door het kustvolk was opgehouden en te Goenong Tabor en Tandjong verlijfd, heeft de commissaris-inspecteur voor Borneo, Riouw en Lingga, A. L. Weddik te Samarinda, in de rivier van Koetie aanwezig, Zr. Ms. schooner *Egmond*, met den 1sten luitenant der artillerie, adjudant F. van Capellen, in commissie met den commanderende officier van dien bodem S. Washington derwaarts gezonden, teneinde zoo mogelijk de schipbreukelingen af te halen en naar Banjermassing over te voeren.

Den 20 oktober voor de monding der rivier van Berouw aangekomen en niet door briefwisseling in aanraking gesteld hebbende met de sultans van Tandjong en Goenong Tabor, is het, na eene persoonlijke ontmoeting van den eersten luitenant-adjudant van Capellen met de sultans van beide plaatsen, gelukt de uitlevering te verkrijgen van eenige der gevangene soldaten en van de Europeesche schipbreukelingen, en van de inlandsche equipage van de bark *Premier* zool eenen uitweg gevonden heeft naar Solokh.

De schipbreukelingen den 26 oktober in welstand aan boord van den schooner *Egmond* overgenomen; zijn den 1 november aangebragt te Banjermassing, van waar zij met de *Mansoerie* naar Batavia zullen worden overgevoerd.

Hoewel deze lieden gedurende hun verblijf bij de onbeschaafde vorsten van Tandjong en Goenong Tabor veel hebben geleden, is het echter den heeren commissarissen voorgekomen, dat hunne voorstellingen tegenover kwaadwillige voornemens van den sultan van Goenong Tabor niet vrij zijn geweest van overdrijving en dat het verlangen van dien vorst om hen terug te bekomen, veel meer moet toegeschreven worden aan den wensch om den sultan van Tandjong, bij wien zij laatstelijk verbleven, te benadeelen, dan wel aan de begeerte om hen van het leven te berooven of als slaven te verkoopen.

— In den ochtend van den 27 november 1844 omstreeks half zeven ure, is in de kampong Empang te Buitenzorg brand ontstaan in het huis van den *Rechtig* der *Lang* cultuur. Hetwelk benevens het daaraan behorende huis en twee padie-loembong, geheel is afgebrand. Als een geluk kan beschouwd worden, dat op dat oogenblik geen wind was, dewijl anders het gouvernementshuis, door den regent bewoond, en de geheele kampong Empang voorzeker eene prooi der vlammen zouden geworden zijn.

— Berigten uit de Preanger regentschappen melden, dat op den 18 november jl. door de zware en aanhoudende stortregens, het van den berg Ga loengoeng afstroomende water, de rivieren aldaar zoodanig heeft doen zwellen, dat een gedeelte van den weg nabij Passikalaja, twee tot drie voeten hoog water is gezet en die weg daardoor zoodanig heeft geliden, dat de passage eenige dagen niet mogelijk geweest, terwijl twee dagen daarna, op den 20 november, aldaar een orkaan

heeft gewoed, welke onderscheidene boomen ontworteld en eenige huizen benevens eene indigo-fabriek ter neder geworpen heeft, bij welke gelegenheid een man het leven heeft verloren.

LATERE BERIGTEN.

Het dagblad *El Castellano* brengt op dertig het getal dergenen, die ten gevolge eener te Madrid ontdekte zamenzwering gevat zijn; omtrent het waar doel van dit complot is nog niets met zekerheid bekend. Allerlei geruchten zijn ten dien aanzien in omloop. Van den eenen kant wordt beweerd, dat het plan der zaamgezwoeren was, de ministers te vermoorden; van den anderen kant houdt men vel, dat het op de koningin gemunt was. Doch die verschillende beweringen zullen denkelijk weldra gelogenstraft worden.

— De Fransche kamer der afgevaardigden heeft den 2 dezer in hare bureaux onderzocht het wets-ontwerp betrekkelijk de wapening der fortificatiën van Parijs. De bijeenkomst was talrijk en woelig; al de commissarissen behooren, met uitzondering van twee, tot de behoudende partij. Men heeft de afwezigheid van den heer Thiers opgemerkt.

— Na acht dagen besteed te hebben aan nuttelooze debatten over het voorstel van den heer Daru, heeft de kamer der pairs de onmogelijkheid ingezien om den windhandel in spoorweg-aandeelen door middel van het voorgedragen stelsel te beïngelen. Zij heeft dan ook het ontwerp met 86 tegen 51 stemmen verworpen.

— De wapening der Parijsche vesting-werken ontmoet een hevigen tegenstand bij de nationale garde dier hoofdstad. Het dagblad *la Réforme* deelt eene lijst mede van 77 officieren dier garde, bij welke men petitiën tegen dien maatregel kan teekenen.

— In de laatst ontvangen Zwitsersche bladen leest men:

Den 27 zijn te Zurich twee afgevaardigden van het canton Lucern aangekomen. Zij hebben aan den voorzitter van den landdag eene memorie overhandigd, inhoudende de volgende eischen: 1°. Dat de regering van Argau oogenblikkelijk aangemaand worde om de vrij-corpsen te ontbinden; 2°. dat zij gesommeerd worde, om de Lucernsche uitgewelonen te ontwapenen en hen te noodzaken zich van de grenzen te verwijderen; en 3°. dat zij gehouden zijn aan Lucern het nadeel te vergoeden, veroorzaakt door de kosten van wapening, welke door de beweging der vrij-corpsen was noodzakelijk geworden.

Mengelwerk.

BELANGRIJKE BRIEF UIT DE RIJN-PROVINCIEËN, OVER DE JONGSTE GEBEURTENISSEN.

(Vervolg.)

Het was inderdaad ten hoogste komiek bij dit untoward event de beschaafde en verdrietige aangezigten van die anders zoo schaamteloze vermetele dagbladen gade te slaan. Hun kaartenhuis was met eenen slag ingestort, het was eene vol-elagen nederlaag, die zij geleden hadden; doch pas waren zij van den eersten schrik bekomen, of de oude leugenkunsten begonnen van voren af aan. Terwijl de ooggetuigen uit eenen mond allerwege verkondigden, dat sedert menschen geheugen in de Rijnlanden nooit zoo iets grootsch gezien was, begonnen zij danstonds over het juist getal van fakkel te kraakelen; zij strooiden leugens over ongeregelheden uit; ze vertelden met de *Elberfelder Zeitung* dat de fakkel-optogt te Bonn uit schoenenpoetsers en daarvoor betaald gespuis bestond; dat eene kleine partij te Keulen door vooraf beraamde kinstgrepen aan die volksdemonstratie, welke overigens koel en zonder geestdrift was, even als een vuur dat men met moeite heeft aangeblazen, een oogenblik flikt, en dan aanstonds weder uitdooft, de gebeurte geschonken heeft. De *Allgemeine Zeitung* van Brockhaus, dat arsenaal van de hatelijkste polemiek, maakte in-

zonderheid bij die gelegenheid een allerzotst figuur; met verkrenten toorn deelde zij haren lezers die voor haar zoo verdrietige gebeurtenis mede, terwijl zij als een pleister voor de wande, er deze troostwoorden op liet volgen: dat men immers zeer goed weet hoe het gewoonlijk met zulke vrijwillige illuminatie bij de verschijning van hooge personen gaat, die op zoo en zoo veel straffen *par ordre du Musti* bevolen worden. Wie intusschen de Keulsche Musti was, wiens onbepaalde magt, door bedreiging met straffen, er vijfduizend aanzienlijke Keulsche burgers toe dwingen kon, om hunnen naam op de lijsten van den fakkel-optogt te plaatsen, verzwijgt het *magister-blad* van Leipzig; daarentegen zegt het op eene andere plaats, om aan zijnen kwaden luim lucht te geven: dat men inderdaad niet meer weet, of men in het vervolg de Rijnlanden onder de liberale of onder de Roomsche provinciën tellen moet. Overigens kunnen die van *gemeentelijke* blakende ijverars deze egerms zelve op hunne rekening aanschrijven; iedereen zegt hier in de Rijnprovinciën rondt, dat het slechts de dagelijksche verguizingen en laaghartige leugens van dagbladen, zoo als het *Frankfurter Journal*, de *Leipziger Allgemeine*, de *Elberfelder*, *Magdenburger*, *Maunheimer* en *Bremer Zeitung* enz waren, welke de Catholijken als het ware gedwongen hebben, om eene verbazende en ijingwekkende getuigenis van hun geloof te geven en hunne woedende vijanden uit de dromen hunner zelfverblindings op te wekken. Zonder het geraas en getier der vijanden van den Catholijken godsdienst, zou niemand in deze streken aan zulk eene demonstratie gedacht hebben; maar de overmaat van den fanatieken hoon, spoorde hen aan om eenen gedachten dam tegen den dreigenden stroom op te werpen; al wederom een nieuw bewijs dat de radicale bladen, die door hunnen zwadder ook den slaperachtigsten en langmoedigsten Catholijk opweepen, de beste boetpredikers zijn.

Intusschen gaat men in het noorden voort met hemel en hel tot het oprigten eener Duitsch-Catholijke Kerk te bezweren. De vergaderingen, welke hare aanhangers, in het bijwezen van Ronge, te Breslau gehouden hebben, toonen de waarheid van hetgene reeds vroeger is aangemerkt; dat namelijk eene zoogenaamde toekomstige kerk volledig allen inhoud missen zal; het huwelijk heeft reeds zijn sacramenteel karakter verloren; een catho-chismus zal men niet opstellen, omdat men geen leerstellingen begeert en wijl men door iets hoe genaamd vaststellen, juist daardoor de vrijheid van enkele leden beperken zou; alzoo wordt ook de vorm van de godsdienst, die zich enkel tot stichting (P) en onderrigting bepaalt, aan het goeddenken van iedere afzonderlijke gemeente, ja van elk afzonderlijk lid dier gemeente overgelaten. Dit is de luchtige kerk, waarmede men Duitschland gelukkig maken wil en waarvan thans alle bladen vol zijn.

Wat de Catholijke Kerk aangaat, zij kan rustig bij dezen Babylonischen torenbouw toezien; zij voorzeker onder dezelfde puinen niet begraven worden; zij, die steeds zedigend uit den strijd met andere seeten, die een gansch ander levensbeginsel hadden, dan deze volslagen beginselloosheid en ledigheid, is wedergekeerd.

Welke houding zal de staat tegenover haar aannemen? Zal zij haar, zoo als zij hem zullen dien maken, in het belang der Duitsche eenheid de behulpzame hand bieden en met gunsten overloden, of zal hij aan het doodgeboren kind eene tijd lang een schijnbaar leven schenken? Wat zal hij er in het gunstig geval bij winnen? — dat er tusschen het protestantisme en de Catholijke Kerk eene nieuwe secte te meer zal ontstaan, die Duitsch — dat is, Protestantisch-Catholijke kerk, die het hooft zal bijdragen om ons reeds zoo deerlijk verlaten vaderland nog meer te vertheeren.

Overigens zal naar allen aiterlijken schijn het gansch ontwerp eener Duitsch-Catholijke of nationale Kerk geene betere resultaten opleveren dan de beruchte Fransche Kerk van den abbe Sabatier.

Over het heilloos raaskallen der radicale pers is reeds veel geschreven; thans wij ik een woordje over de *Oberpostamts-Zeitung* van Frankfurt zeggen. Deze heeft onlangs hare onschuld door een correspondentie artikel uit Halle trachten te bewijzen. Zij heeft wel niet de vuilnis van Heine in bescherming genomen, maar den wensch geuit, dat men Heine, uit hoofden van het zuiver goud dat zij in hem gevonden heeft, deze vuilnis zal vergeven. Dat het inzonderheid een harer grondregels was, om niet vooral het slechte, maar ook het goede op te sporen, en dat zij dus ook gaarne in deze bladen het geestige wilde erkennen, en ons als eenen mensch laten gelden wijl God ons eenmaal zoo geschapen heeft. Men ziet hieruit dat de *Oberpostamts-Zeitung* zich in het bezit van eene goede maag verheugt die alles verduwen kan. Middelerwijl Heine in een zijner gedichten het deksel van een nachtelijk gemak opneemt, er den neus diep insteekt en in den opvliegendenden reuk het toekomstig lot van ons vaderland voorziet; terwijl hij in een ander met zegevierende spotternij verkondigt, dat de dom van Keulen eenmaal tot eenen paardenstal gebezigd zal worden; terwijl hij eindelijk met joodsche vermetelheid den Duitschen naam en alles wat aan het Duitsch volk heilig is, met slijk bezoedelt; verblijdt zich de Frankfortsche *Oberpostamts-Zeitung* met haar zuiver goud. Het was ongetwijfeld met hetzelfde doel, dat haar *Conversations-blatt* de pestilentiële vuilnishoop van Eugène Sue haren lezers tot tijdverkorting voor den neus wierp, opdat zij er het goud uit zonden zoeken. In Oostenrijk, waar men geenszins is afgerigt op de goudvisscherij van dit vorstelijk *Thurn-und-Taxische* blad, sloot men dus ook zonder veel complimenten de deur voor de Frankforter goudmijn, doordien men het binnenvolgen van haar *Conversations-blatt* in de Oostenrijksche staten dood eenvoudig, maar gestreng verbood. Doch wenden wij het oog van Heine en Eugène Sue af en vestigen wij onze blikken op de Zwitsersche wanorde: daar zien wij het godsdienstig en politisch radicalismus, dat met zijne onwettige vrijcorpsen, elke wet met voeten tredende, het ongelukkig land in den verschrikkelijksten religie- en burger oorlog dreigt te zullen storten. Welke houding neemt dit blad van een Duitsch en Catholijk vorstelijk huis tegenover dit revolutionair fanatisme aan? Terwijl het protestantsch dagblad van de stad Bazel zoo eerlijk was, van met edele openhartigheid te erkennen dat de radicalen, die al hunne krachten tot het organiseren van de vrijcorpsen tegen de jesuiten inspannen, de meest te duchten vijanden van Zwitserland zijn; die elke wet en elke orde onder bloedige puinhoopen dreigen te begraven, die elke misdaad, welke zij aan de jesuiten verwijten, zich zelve met schaamteloze vermetelheid durven veroorlooven; terwijl het protestantsch blad eener Zwitsersche republiek alzoo spreekt, deelt de *Oberpostamts-Zeitung* slechts artikelen in den geest dier radicale omwentelingzoekers tegen de jesuiten mede: zoo zelfs dat men daaruit zou kunnen besluiten, dat zij veelmeer in de dienst van den eenen of anderen radicalen raddraayer van Bazellandschap of Argau, dan in die van eenen Catholijken vorst stond. Doch zij heeft wellicht ook hier in den Zwitserschen mesthoop weder zilver goud ontdekt, wa haar al de vuilnis en het bloed over het hoofd deed zien, even als bij Heine en Sue. Van haar en haar gelijken heeft men derhalve in den grooten strijd den tegenwoordigen tijd niets te wachten; zij liet Gods water over Gods akker loopen; al mogt het radicalismus Duitschland in dezelfde heillooze verwarring storten als Zwitserland, dit stoort

haar geen oogenblik in haar genot; zij drinkt ongehinderd champagne en maakt zich beurtelings vrolijk over de spitsvindigheden bij Heine, hierweg of in de *Historisch-Politische Blätter*; voor het overige hare journalistische onopgierigheid daartoe beperkende, om een tweede iets verdund en legitiem gepaffumeerd afkooksel van het *Frankfurter Journal* te zijn. Even als dit gelijkt zij vrij goed op eene protestantsche *Kirchen-Zeitung*, welke hare kolommen tot uitpajsting toe opent met *Schneidemühl* en *Ronge*. (Wordt vervolgd.)

BETALING VAN PENSIOENEN OVER HET EERSTE KWARTAAL 1845.

De administrateur van 's rijke schatkist in de provincie Noord-Brabant, adverteert de belanghebbenden, dat de betaling van Pensioenen over het eerste kwartaal dezes jaars, een aanvang zal nemen ten zijnen kantore op Dingsdag den 1 april 1845, van des morgens negen tot twaalf ure, (uitgenomen Zon- en Feestdagen); wijders worden de belanghebbenden herinnerd, dat de betaling over bovengenoemd tijdvak, niet langer zal kunnen plaats hebben dan tot den 30 Junij dezes jaars.

's Bosch, den 31 maart 1845.

De administrateur voornoemd.

L. J. A. DE LA COURT.

Advertentien

Heden overleed, na voorzien te zijn van de H. H. Sacramenten der stervenden, mijne mijne dierbare Echtgenoot *JACOBA JOHANNA DE BRUIJN*, in den ouderdom van ruim 40 jaren.

De gevolgen eener hevige borstziekte, verworpen haar voor mij en mijne zes kinderen, welke altes te jong zijn om hun verlies te beseffen, omschatbaar leven.

Vrienden en bekenden gelieven deze algemeens voor bijzondere kennisgeving aan te nemen; terwijl verzocht wordt van brieven van rouwbetragt verschoond te blijven.

's Princenhage den 28 Maart 1845.

J. VAN DEN EIJDEN,

Med. Doctor.

Heden nacht om één uur overleed aan de gevolgen van beroerte, onze teedergetroefde Moeder, Mevrouw *MARIA ELIZABETH JANSSEN*, gewezen echtgenoot van Wijlen den Weledelen Heer *ADRIANUS VAN DER HEIJDEN*, na tijdijk voorzien te zijn van de laatste troostmiddelen van onze H. Godsdienst.

H. A. J. VAN DER HEIJDEN,
Med. et Chir. Doctor.

Mede uit naam mijner Broeders en Zusters.
Eindhoven, den 29 Maart 1845.

Door sterfgeval wordt tegen 1 Mei TE KOOP of TE HUUR aangeboden, een schoon **HEERENHUIS**,

met grooten **Tuin** en **Boomgaard**; geheel of voor de helft te huur; gelegen in het aangenaamst gedeelte van het dorp *Reek* bij *Grave*. Te bevragen met franco brieven bij den uitgever dezer.

De Notaris *VAN DE VEN* Junior, te *Hertogenbosch*, heeft in het openbaar provisioneel verkocht

Een **HUIS** en **ERVE**, staande in de *Orthenstraat*, te *'s Hertogenbosch*, gemerkt B 55, V. B. 20, Kadaaster Sectie G, no. 330; met de slagen voor *f 850,00*.

Te aanvaarden 1° Mei 1845.

Waarvan de *Finale Verkoop*ing zal plaats hebben op *Woensdag den 9 april 1845*, des avonds ten acht ure, in het *Eindhovensche Koffijhuis* bij *M. LANDHEER*, te *'s Hertogenbosch*.

Een **HUIS** met **STALLING** en **GROOTEN TUIN**, te *Tilburg*, bewoond door den Lt. Colonel Baron *VAN UTENHOVEN*, tegen 1 Mei te **HUUR**. Nudere informatie bij den eigenaar *A. PLATNER*.

Mr. BERNARDUS HERTOGENSIS, in de Keizerstraat te 's Bosch, vermaakt 5 pCt Werkelijke Schuld, en uitgedaete Amortisatie Syndicaat naar verhouding en soort, in 4 pCt. Certificaten, welke men bij overgifte der stukken dadelijk ontvangt; ook kunnen bij hem de Nummers nagezien worden, welke tot heden getrokken zijn in de onbreukelooze Negotiatien bij aandelen, zoo als *Ruissche* en *Druissche* enz. Balaat zich met de bezorging van *Coupons* bladen bij de 2 1/2 pCt. Werkelijke Schuld alsmede met incasseringen en wisselzaken.

Bij *H. J. VAN WEES*, Boekhandelaar, aan de *Bosche Brug* te *Breda*, wordt uitgegeven:

KAART EN AFSTANDWIJZER

van de Provincie

NOORD-BRABAND.

Prijs, Zwart. f 0.75.

Gekleurd. f 1.00.

Op deze kaart is de Provincie in Arrondissementen en Kantons verdeeld, en zijn meer dan 2000 afstanden, op de vier hoeken, en de wegen van de eene plaats naar de andere aangewezen.

De HOOFD-ADMINISTRATIE van het 1° Regiment *Lanciers*, te 's Bosch, zal op *Woensdag den 9 April 1845*, des voormiddags ten 10 ure, ten evenstaan van den *Deutwaarder WEYMAN*, aan het *Regiments-Magazijn*, in den *Wolvenhoek Wijk E No. 351*, publiek aan de meestbiedenden verkoopen:

EENE PARTIJ BUITEN DIENST GESTELD PAARDENTUIG,

bestaande in: *VELD-HALSTERS*, *STAL-HALSTERS*, *STAL HALSTER-KETTINGEN*, *WALTRAPPEN*, *PAARDENDEKENS* en *STANGEN*, welke Goederen een uur voor den Verkoop aan voornoemd Magazijn zullen te zien zijn.

Graanmarkt

VAN 's HERTOGEN BOSCH,
Van 31 Maart en 2 April 1845.

ROGGE en *BOEKWEIT* 15 cents lager. *HAYER* prijshoudend; het tarwe is hield geworden per Ned. pond, als volgt:

ROGGE. f 4.75 a f 5.40.
BOEKWEIT (2e Kwaliteit). f 4.15 a f 4.35.
HAYER. f 2.40 a f 0.00.

Presumptieve waarde op wigt:

Rogge van 72 N. P. het pond f 5.25, of per N. P. 7 1/2 cts.
Boekw. » 66 » » » f 4.75, » » » » 7 1/2 »
Hayer » 25 » » » f 2.45, » » » » 5 1/2 »
Lijnde de middelprijs van de *Rogge*, waarnaar de zetting van het brood op donsdag den 3 dezer is geschied f 5.28.

De 3 *Nederlandsche* ponden roggebrood 27 cents.
Het *Nederlandsch* pond boter f 0.70 a f 0.81.
De zetting van het tarwe brood wordt alhier geregeld naar de prijs-courant der beurs van *Rotterdam*, welke is als volgt:

Tarwe. Per mud.
Zeeuw., *Overm.* en *Kadz.*, 1843. f 8.25.
» » » » 1844. f 7.50.
» » » » 1845. f 5.50.
Rijn en *Kleefsch*. f 8.41 oud f 9.16.
Kleefsch en *Boekw.* » » f 8.83. » f 9.41.

AMSTERDAM 2 APRIL.

Tarwe en *Rogge* prijshoudend; 128 p. o. *Zeeuw.* *sche Tarwe* f 270; 129 p. o. *Rijn* f 255.
Boekw. » » » » f 180.
Boekw. » » » » f 136.
Boekw. » » » » f 176 aan zijde.
Koolzaad in een doen; *Fransch* 57 en 54 1/2 p. op 9 vat in april 61 1/2 » » » » 62 p.
Raapolie williger; » » » » f 37; *Vlieg.* f 38; a 37; mei f 36; » » » » f 37; a 2 oct. f 39; a 38; nov. f 37; » » » » f 38 a 1/2.
Lijnolie per 6 w. f 32; *Vlieg.* f 28, *Hennepolie* per 6 w. f 33; *Vlieg.* f 32.

ERRATA.

In ons vorig nummer in de *Advertentie* van *Wille*, en *Haris*, 4e pagina, 2e kol. 6e regel, van onderen staat, 600, eragen, lees daarvoor, 6000 eragen.

Ter drukkerij van *D. A. A. DE MOOT*.